Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

16. juuli 2020*

Eelotsusetaotlus – Tolliliit – Ühenduse tolliseadustik – Määrus (EMÜ) nr 2913/92 – Kaupade kontroll – Tollideklaratsiooni muutmise taotlus – Tollivormistusjärgne läbivaatamine

Kohtuasjas C-496/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Campania maakonna maksukohus – Salerno kohtumaja, Itaalia) 29. septembri 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. juunil 2019, menetluses

Antonio Capaldo SpA

versus

Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president L. S. Rossi, kohtunikud J. Malenovský ja N. Wahl (ettekandja),

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Antonio Capaldo SpA, esindajad: *avvocati* P. Giordano ja R. Salzano ning D. De Rosa,

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Albenzio,

– Euroopa Komisjon, esindajad: F. Clotuche-Duvieusart, M. Salyková ja C. Sjödin,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik“), artikli 78 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Antonio Capaldo SpA ja Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno (tolli- ja monopoliamet – Salerno tollibüroo, Itaalia) (edaspidi „toll“) vahelises kohtuvaidluses, mis käsitleb ettevõtja esitatud tollideklaratsioonide muutmist.

Õiguslik raamistik

3 Tolliseadustiku artikkel 62 sätestab:

„1. Kirjalikud tollideklaratsioonid esitatakse vormis, mis vastab selleks ettenähtud ametlikule näidisele. Tollideklaratsioonid peavad olema allkirjastatud ja sisaldama kõiki vajalikke andmeid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete rakendamiseks, millele kaup on deklareeritud.

2. Tollideklaratsioonile tuleb lisada kõik vajalikud dokumendid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete rakendamiseks, millele kaup on deklareeritud.“

4 Selle seadustiku artikli 65 kohaselt:

„Taotluse korral on deklarandil lubatud muuta tollideklaratsiooni kandeid pärast seda, kui toll on tollideklaratsiooni aktsepteerinud. Muudatus ei tohi tollideklaratsiooni laiendada muudele kaupadele, kui need, mille kohta see algul tehti.

Muudatust ei lubata teha, kui seda taotletakse pärast seda, kui toll on:

a) teatanud deklarandile, et ta kavatseb kaupa kontrollida;

b) tuvastanud, et kõnealused andmed on ebaõiged;

c) kauba vabastanud.“

5 Kõnealuse seadustiku artiklis 78 on sätestatud:

„1. Toll võib omal algatusel või deklarandi taotluse korral teha tollideklaratsioonis pärast kauba vabastamist muudatusi.

2. Toll võib pärast kauba vabastamist selleks, et teha kindlaks tollideklaratsioonis esitatud andmete õigsust, kontrollida äridokumente ja asjaomase kaubaga seotud impordi- või eksporditoimingute või selle kaubaga seotud järgnevate äritoimingute andmeid. Selline kontroll võib toimuda deklarandi valdustes, mõne muu nimetatud toimingutega otseselt või kaudselt seotud isiku valdustes või isiku valdustes, kelle valduses seoses äritegevusega on nimetatud dokument või vajalikud andmed. Toll võib läbi vaadata ka kaupa, kui selle esitamine on veel võimalik.

3. Kui tollideklaratsiooni kontrollimine või tollivormistusjärgne läbivaatamine näitab, et asjaomaseid tolliprotseduure reguleerivaid sätteid on kohaldatud ebaõige või mittetäieliku teabe alusel, võtab toll kooskõlas ettenähtud sätetega olukorra lahendamiseks vajalikud meetmed, arvestades tema käsutuses olevat uut teavet.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

6 Põhikohtuasja kaebaja importis 2011. aastal Hiinast aiavarikatuseid, millest osa oli raudkonstruktsiooniga ja osa alumiiniumkonstruktsiooniga. Ta deklareeris need tariifikoodi 6306 12 00 00 all, mis näeb asjaomase kauba puhul ette 12% maksumäära. Hiljem importis ta seda kaupa korduvalt sama tariifikoodi all.

7 Tollinõustamisbüroo tehtud siseauditi tulemusel leidis põhikohtuasja kaebaja siiski, et nende aiavarikatuste puhul kasutatud tariifikood ei ole õige. Tema sõnul oleks raudkonstruktsiooniga aiavarikatused tulnud klassifitseerida tariifikoodi 7308 90 99 00 alla, mille puhul on ette nähtud nullmaksumäär, ja alumiiniumkonstruktsiooniga aiavarikatused tariifikoodi 7610 90 99 00 alla, mis näeb ette 6% maksumäära.

8 Seetõttu esitas põhikohtuasja kaebaja tollile kaks taotlust, et esiteks muudetaks tema tollideklaratsioone ja teiseks makstaks tagasi summad, mida ta enda arvates ei oleks pidanud tasuma tolli- ja käibemaksuna, kui oleks kasutatud tema pakutud tariifikoodi. Toll jättis need taotlused rahuldamata.

9 Põhikohtuasja kaebaja vaidlustas nimetatud taotluste rahuldamata jätmise otsused Commissione tributaria provinciale di Salernos (Salerno provintsi maksukohus). Nimetatud kohtus põhjendas toll nende taotluste rahuldamata jätmist, väites esiteks, et toll ei ole kohustatud talle esitatud muudatuste tegemise taotlust rahuldama, ja teiseks, et kasutatud tariifirubriik on õige. Seoses muudatuste tegemise taotlusega rõhutas ta, et sama liiki imporditud kaupa kontrolliti füüsiliselt, ilma et põhikohtuasja kaebajat esindav tollimaakler oleks sellele vastuväiteid esitanud.

10 Commissione tributaria provinciale di Salerno (Salerno provintsi maksukohus) jättis 25. veebruari 2015. aasta otsusega talle esitatud kaebuse rahuldamata, korrates sisuliselt tolli argumente. Põhikohtuasja hageja esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salernole (Campania maakonna maksukohus – Salerno kohtumaja, Itaalia).

11 Lisaks on põhikohtuasja kaebaja pool kahes muus eri vaidluses, mille peale on samuti esitatud apellatsioonkaebus viimati nimetatud kohtule. Esiteks esitas ta kaebuse sarnast vaidlust käsitleva 26. veebruari 2015. aasta otsuse peale, millega Commissione tributaria provinciale di Salerno (Salerno provintsi maksukohus) jättis analoogset sõnastust kasutades tema taotluse rahuldamata. Teiseks esitas toll sarnase juhtumi raames kaebuse 15. juuni 2015. aasta otsuse peale, millega viimati nimetatud kohus erinevas koosseisus hoopis rahuldas põhikohtuasja kaebaja kaebuse.

12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustas need kolm kohtuasja liita ühe otsuse tegemiseks.

13 Neil asjaoludel otsustas Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Campania maakonna maksukohus – Salerno kohtumaja) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas see, et kaupa on importimisel füüsiliselt kontrollitud, takistab algatamast maksuotsuse muutmise menetlust, mida käsitletakse [tolliseadustiku] artiklis 78?“

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

14 Itaalia valitsus leiab, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu. Ta väidab esiteks, et esitatud küsimus ei ole põhikohtuasjade lahendamise seisukohalt asjakohane. Ta leiab nimelt, et eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis ekslikult, et toll ei algatanud muudatuste tegemise menetlust. Tegelikult algatas toll selle menetluse ja tegi põhikohtuasja kaebuse esitajale ebasoodsa otsuse, asumata seejuures seisukohale, et kauba füüsiline kontroll võimaldab iseenesest välistada esitatud deklaratsioonide muutmise.

15 Teiseks väidab Itaalia valitsus, et see kohus eiras oma ametikohustusi, jättes täitmata endal lasuva kohustuse kontrollida kõigepealt seda, kas tollideklaratsioonide muutmise menetluses teostas toll oma kaalutlusõigust nõuetekohaselt.

16 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi on üksnes asja menetleva ja selle lahendamise eest vastutava liikmesriigi kohtu ülesanne kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsusetaotluse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega on Euroopa Kohus siis, kui küsimused on esitatud liidu õigusnormi tõlgendamise või kehtivuse kohta, üldjuhul kohustatud vastama. Sellest tulenevalt kehtib eeldus, et liikmesriigi kohtu esitatud küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamast vaid siis, kui on ilmne, et taotletud tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada neile küsimustele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud (16. juuni 2015. aasta kohtuotsus Gauweiler jt, C-62/14, EU:C:2015:400, punktid 24 ja 25; 2. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Ministerio Fiscal, C–207/16, EU:C:2018:788, punkt 45, ja 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Dobersberger, C–16/18, EU:C:2019:1110, punktid 18 ja 19).

17 Käesoleval juhul on esitatud küsimus selle kohta, kas liikmesriigi pädeva tolliasutuse otsused on kooskõlas tolliseadustiku artikliga 78. Neil asjaoludel ei ole ilmselge, et liidu õiguse taotletud tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega. Seega ei kummuta eelotsusetaotluse eeldatavat asjakohasust Itaalia valitsuse vastuväited, mis seisnevad sisuliselt selles, et ta seab esiteks kahtluse alla faktilised asjaolud, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, ning teiseks eelotsusetaotluse õiguspärasuse, mille hindamine ei ole samuti Euroopa Kohtu ülesanne.

18 Seega on eelotsusetaotlus vastuvõetav.

Eelotsuse küsimuse analüüs

19 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas tolliseadustiku artiklit 78 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus võimalik tollideklaratsioonis muudatuste tegemine, kui asjaomase kauba varasema impordi käigus toimus kauba füüsiline kontroll, mis kinnitas selle tariifset klassifikatsiooni, ilma et seda oleks vaidlustatud.

20 Esiteks tuleb rõhutada, et tolliseadustiku artikli 78 sõnastusest ei tulene ühtki piirangut ei küsimuses, kas toll võib korrata tollivormistusjärgset muutmist või läbivaatamist selle artikli lõigete 1 ja 2 tähenduses, ega seoses nimetatud artikli lõikes 3 ette nähtud vajalike meetmete võtmisega tolli poolt olukorra lahendamiseks.

21 Teiseks räägivad nii tolliseadustiku enda eesmärk, milleks on tagada sellega ette nähtud maksude õige kohaldamine, kui ka tolliseadustiku artikli 78 konkreetne loogika, mis seisneb tolliprotseduuri vastavusse viimises tegeliku olukorraga, parandades materiaalseid vigu ja puudusi ning kohaldatava õiguse tõlgendamisel tehtud vigu, selle artikli sellise tõlgenduse vastu, mis võimaldab üldiselt välistada võimaluse, et toll teeb vajaduse korral olukorra lahendamiseks tollideklaratsioonis muudatusi või kohaldab tollivormistusjärgset läbivaatamist (10. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Veloserviss, C–427/14, EU:C:2015:803, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

22 Erinevalt tolliseadustiku artiklis 65 ette nähtud kannete muutmisest, mida deklarant teeb ühepoolselt enne kauba vabastamist, tehakse tollivormistusjärgsed muudatused pärast kauba vabastamist, mistõttu on tollil teatav kaalutlusruum küsimuses, kas taotletud muudatuste tegemine on otstarbekas või mitte (vt selle kohta 20. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus Overland Footwear, C–468/03, EU:C:2005:624, punkt 66).

23 Sellel kaalutlusruumil on siiski piirid.

24 Kõigepealt tuleb märkida, et kui muudatuse tegemise taotlus on esitatud, peab toll kontrollima, kas muudatuse tegemine on vajalik või mitte, võttes arvesse eelkõige sisulist võimalust hinnata, kas taotlus on põhjendatud või mitte, ning selle kontrolli lõpuks peab toll deklarandi taotluse põhjendatud otsusega – mille saab kohtus vaidlustada – kas rahuldamata jätma või taotletud muudatuse tegema (vt selle kohta 20. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus Overland Footwear, C–468/03, EU:C:2005:624, punktid 46–52).

25 Järgmiseks olgu öeldud, et kui kontrollimise käigus selgub, et asjaomast tolliprotseduuri reguleerivaid sätteid on kohaldatud ebaõige või mittetäieliku teabe alusel, peab toll vastavalt tolliseadustiku artikli 78 lõikele 3 võtma olukorra lahendamiseks vajalikud meetmed, arvestades tema käsutuses olevat uut teavet (10. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Veloserviss, C–427/14, EU:C:2015:803, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Sellega seoses tuleb rõhutada, et nimetatud artikli 78 lõikes 3 kasutatud väljendit „ebaõige või mittetäielik teave“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab nii materiaalseid vigu või puudusi kui ka kohaldatava õiguse tõlgendusvigu (20. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus Overland Footwear, C–468/03, EU:C:2005:624, punkt 63, ja 10. juuli 2019. aasta kohtuotsus CEVA Freight Holland, C–249/18, EU:C:2019:587, punkt 32). Järelikult ei või toll jätta muudatuste tegemise taotlust rahuldamata üksnes põhjusel, et importija ei ole eelkontrolli vaidlustanud; vastasel juhul eirab ta seejuures tolliseadustiku artikli 78 eesmärki.

27 Lõpuks tuleb tõdeda, et kui deklarandi poolt tasutud imporditollimaks on suurem kui selle tasumise ajal seadusest tulenev imporditollimaks, saab õiguspärase olukorra taastamiseks vajalik meede seisneda enammakstud maksu tagasimaksmises (20. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, punkt 53).

28 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et kauba importimisel selle füüsiline kontrollimine ei saa iseenesest takistada tolliseadustiku artiklis 78 ette nähtud tollideklaratsioonis muudatuste tegemise menetluse algatamist.

29 Esitatud küsimusele tuleb vastata, et tolliseadustiku artiklit 78 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus nimetatud sätte kohase tollideklaratsioonis muudatuste tegemise menetluse algatamine isegi siis, kui asjaomase kauba varasema impordi käigus toimus kauba füüsiline kontroll, mis kinnitas selle tariifset klassifikatsiooni, ilma et seda oleks vaidlustatud.

Kohtukulud

30 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, artiklit 78 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus nimetatud sätte kohase tollideklaratsioonis muudatuste tegemise menetluse algatamine isegi siis, kui asjaomase kauba varasema impordi käigus toimus kauba füüsiline kontroll, mis kinnitas selle tariifset klassifikatsiooni, ilma et seda oleks vaidlustatud.

Allkirjad